

پی آمدهای عضویت ایران در گات (موافقت نامه عمومی تجارت و تعرفه) بر اقتصاد کشاورزی

دکتر علی ایمانی - دکتر یداله رجائی

دکسترای باغبانی، عضو هیئت علمی تحقیقات باغبانی مؤسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر،
دکترای اقتصاد، ریاست دانشگاه آزاد واحد میانه

امروزه شکاف عمیق اقتصادی و بازرگانی فی مابین کشورهای شمال و جنوب یکی از موضوعات اساسی جامعه بین المللی بوده و در جهت رفع این فاصله تاکنون کنفرانسها و اجلاسهای متعددی در سطوح بالا تشکیل گردیده است و در این میان سیستم گات به عنوان ابزاری در جهت آزادی تجارت بین المللی بیشتر جلب توجه می کند. در این سیستم کشورهای تجاری در شبکه وسیعی از تجارت متعهد می شوند. از طرفی شکی نیست که کاهش تعرفه ها و محدودیتهای واردات محصولات کشاورزی طی شش سال در ممالک صنعتی عضو گات که وارد کنندگان مازاد محصولات کشاورزی ایران خواهند بود موجب افزایش ۳۶٪ از صادرات ایران خواهد شد و جای ایران را در این بازارها باز نگاه خواهد داشت.

در رابطه با اقتصاد ایران، بررسیهای انجام شده حاکی از پتانسیلهای موجود بخش کشاورزی در صادرات می باشد. مطالعه بخش کشاورزی نشان می دهد که میزان حمایت محاسبه شده A.M.S (میزان سوبسیدهای پرداختی به محصولات کشاورزی) در قالب محصولات کشاورزی منفی بوده که حاکی از مزیت نسبی این بخش در شرایط پیوستن به گات می باشد.

مطالعات و بررسیها در رابطه با آزادی تجارت نشان می دهد که فهم بنیادین قواعد و مقررات فی مابین کشورها و نیز توسعه و تکمیل آنها و همچنین فراهم نمودن آزادی تجارت بین الملل، دو شرط اساسی افزایش سهم بازار کشورهای در حال توسعه در تجارت جهانی است.

در این مقاله ابتدا مفهوم گات و نحوه عضویت در آن مورد بررسی قرار گرفته و در این راستا پی آمدهای عضویت برای بخش کشاورزی، دلایل کلی عضویت ایران در گات، مزایا و مقررات ناشی از عضویت ایران و توزیع منافع مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و همچنین اثرات پیوستن و عدم پیوستن برخی از کشورها در دو وضعیت مورد مطالعه قرار می گیرد.

در پایان مقاله پیشنهاداتی برای آگاهی از مقررات موجود و برخورداری از امتیازات بیشتر در شرایط پیوستن ایران به گات ارائه گردیده است.